

Uputu vezano uz postupak izrade parcelacijskih i drugih geodetskih elaborata kao tehničke osnove za održavanje katastarskog operata (digitalnog katastarskog plana)

Katastarski plan je skupni grafički prikaz katastarskih podataka i obavezno sadrži podatke o brojevima katastarskih čestica, međama i drugim granicama, granicama načina uporabe dijelova katastarskih čestica, zgradama i drugim građevinama, kućnim brojevima i nazivlju (rudinama, ulicama, trgovima i drugom nazivlju).

Katastarski planovi koji se danas koriste i održavaju u katastarskim uredima u najvećoj mjeri (70%) su izrađeni u 19. i početkom 20. stoljeća i održavani su u analognom obliku sve dok nisu prevedeni u digitalni oblik. Zakonom o geodetskoj izmjeri i katastru zemljišta iz 1974. godine je bilo propisano da se dokumentacija izmjere i katastra zemljišta, u pogledu njenog sadržaja, mora trajno održavati u skladu sa stvarnim stanjem na terenu, a snimanje promjena na zemljištu, njihova obrada i provođenje u dokumentaciji izmjere i katastra zemljišta moralo se izvoditi istom točnošću koja je primijenjena prilikom izmjere katastra zemljišta. U praksi su se razvijali različiti pristupi u održavanju katastarskih operata, a najčešće na način da se ***prikazom ~~tijeka~~ međa katastarskih čestica smatrao onaj koji je na katastarskom planu, a ne onaj obilježen na terenu i nesporan između nositelja prava na zemljištu.*** Pri tome se podatak o površinama novonastalih katastarskih čestica obavezno izjednačavao na površinu katastarske čestice od koje su osnovane. Takav pristup doveo je do toga da danas prikaz položaja i oblika katastarskih čestica na katastarskim planovima, nakon provedene promjene, ne odgovara ~~prikazu~~ stanju ~~u~~ na terenu.

Stupanjem na snagu Zakona o državnoj izmjeri i katastru nekretnina (NN br. 16/07 i 124/10 - u daljnjem tekstu Zakon) i propisa donesenih na temelju istog te katastarskih planova prevedenih u digitalni oblik stvorili su se preduvjeti da se podacima mjerenja prikupljenih na terenu i obrađenih u okviru elaborata kontinuirano podiže kvaliteta digitalnih katastarskih planova.

Na temelju zaključaka donesenih na radionici „Održavanje digitalnog katastarskog plana“, a u cilju uvođenja jedinstvenog načina postupanja prilikom izrade parcelacijskih i drugih geodetskih elaborata te održavanja digitalnog katastarskog plana (u daljnjem tekstu DKP), koji podrazumijeva evidentiranje stvarnog položaja, oblika i površine katastarskih čestica koje su predmet elaborata, daje se ova Uputa.

Ovom Uputom daju se i dodatna pojašnjenja vezana uz primjenu metode preklopa/uklopa uz prilagodbu prikaza okolnih katastarskih čestica u postupku izrade elaborata iz članka 7. Pravilnika o parcelacijskim i drugim geodetskim elaboratima (NN br. 86/07, 25/09 i 148/09) i u postupku održavanja digitalnog katastarskog plana.

Metoda preklopa uz prilagodbu prikaza okolnih katastarskih čestica koristi se uz primjenu *površinskog kriterija* iz članka 74. Zakona i pod uvjetom da su *međe katastarske čestice koja je predmet izrade elaborata nesporne*. Da bi se na ispravan način koristila navedena metoda potrebno je u elaboratu (na skici mjerenja i popisu koordinata) iskazati mjerene podatke o stvarnom stanju predmetne katastarske čestice.

Metoda uklopa uz prilagodbu prikaza okolnih katastarskih čestica koristi se uz primjenu *površinskog kriterija* iz članka 74. Zakona i pod uvjetom da su *međe katastarske čestice koja je predmet izrade elaborata nesporne*. Da bi se na ispravan način koristila navedena metoda potrebno je u elaboratu (na skici mjerenja i popisu koordinata), osim mjerenih podataka o stvarnom stanju predmetne katastarske čestice, iskazati i podatke terenskih mjerenja najmanje tri identične točke (linije) koje se mogu smatrati identičnima na katastarskom planu i na terenu i koje će se koristiti za uklop u DKP.

U postupku izrade elaborata osim podataka digitalnog katastarskog plana, kada je to potrebno, koriste se i podaci iz zbirke parcelacijskih i drugih geodetskih elaborata (skice mjerenja i popisi koordinata).

Kada se mjerenja obavljaju u HTRS96/TM popis koordinata dostavlja se u strukturi zapisa točaka sukladno Tehničkim specifikacijama za određivanje koordinata točaka u koordinatnom sustavu Republike Hrvatske.

Na području katastarskih općina u kojima se digitalni katastarski planovi vode u HDKS do prevođenja digitalnog katastarskog plana u HTRS96/TM popis koordinata dostavlja se u strukturi zapisa točaka sukladno Tehničkim specifikacijama za određivanje koordinata točaka u koordinatnom sustavu Republike Hrvatske gdje se u polja 2 i 3 upisuju koordinate transformirane u HDKS.

~~Kada se mjerenja obavljaju u HDKS/GK (tj. do prevođenja digitalnog katastarskog plana u HTRS96/TM) popis koordinata dostavlja se u strukturi zapisa točaka sukladno Tehničkim specifikacijama za određivanje koordinata točaka u koordinatnom sustavu Republike Hrvatske gdje se u polja 2 i 3 upisuju koordinate određene u HDKS.~~

U strukturi zapisa točaka u polja 10 i 11 upisuju se koordinate za održavanje katastarskog plana samo u slučaju uklopa (4.0).

U nastavku se daju dodatna pojašnjenja za održavanje DKP-a.

Kako na području jedne katastarske općine može biti većih ili manjih dijelova čiji je DKP nastao na jedan od dolje navedenih načina, kod održavanja DKP-a primjenjuje se odgovarajući postupak ovisno o načinu nastanka prikaza katastarskih čestica koje su predmet geodetskog elaborata.

Primjenom dolje navedenih postupaka kontinuirano će se povećavati područja na kojima se primjenjuje način održavanja katastarskog operata (DKP-a) naveden pod točkom 1.0.

1.0 Održavanje katastarskog operata (na području katastarskih čestica koje su predmet elaborata DKP nastao numeričkom izmjerom nakon 2000. god.)*

*Napomena: vrijedi i u slučaju DKP-a koji je nastao računanjem koordinata točaka međa i drugih granica na temelju izvornih mjerenja za katastarske izmjere dovršene prije 2000. god.

- 1.1. U postupku izrade elaborata kao tehničke osnove za održavanje digitalnog katastarskog plana na dopušteno maksimalno odstupanje mjerenih lomnih točaka međa i drugih granica u odnosu na točke međa i drugih granica prikazanih na DKP-u, primjenjuju se članak 23. Pravilnika o katastarskoj izmjeri i tehničkoj reambulaciji (NN br. 147/2008).
- 1.2. U slučaju kada su koordinate mjerenih lomnih točaka **izvan** dopuštenog maksimalnog odstupanja navedenog pod 1.1 u odnosu na točke međa i drugih granica prikazanih na DKP-u, a svrha izrade elaborata je, osim osnovne svrhe, i ispravljanje podataka katastarskog plana, katastarske izmjere ili tehničke reambulacije, digitalni katastarski plan održava se kartiranjem novoodređenih točaka međa i drugih granica.
- 1.3. U svim slučajevima kada su koordinate mjerenih lomnih točaka **unutar** dopuštenog maksimalnog odstupanja navedenog pod 1.1 u odnosu na točke međa i drugih granica prikazanih na DKP-u, u postupku izrade elaborata i održavanja DKP-a zadržavaju se postojeće koordinate međa i drugih granica prikazanih na DKP-u.
- 1.4. Rješenje katastarskog ureda doneseno u upravnom postupku iz članka 34. Pravilnika o katastru zemljišta (NN br. 84/07 i 148/09) donosi se za katastarske čestice koje su predmet elaborata odnosno za katastarske čestice kojima se promijenio položaj medne točke odnosno oblik i površina.

Prilog 1

2.0. Održavanje katastarskog operata (na području katastarskih čestica koje su predmet elaborata DKP nastao vektorizacijom plana - numerička izmjera prije 2000. god.)

- 2.1. Digitalni katastarski plan održava se kartiranjem novoodređenih točaka međa i drugih granica i prilagodbom prikaza okolnih katastarskih čestica.
- 2.2. U slučaju kada su koordinate mjerenih točaka **izvan** dopuštenog maksimalnog odstupanja navedenog pod 1.1 u odnosu na originalno izračunate koordinate **iz**

izvornih mjerenja (u slučajevima kada se koordinate mogu izračunati ili kada su evidentirane u ostaloj tehničkoj dokumentaciji) ili u odnosu na podatke vektoriziranog katastarskog plana (kada nema originalnih podataka mjerenja u tehničkoj dokumentaciji) digitalni katastarski plan održava se kartiranjem novoodređenih točaka međa i drugih granica i prilagodbom prikaza okolnih katastarskih čestica.

- 2.3. U slučaju kada su koordinate mjerenih točaka **unutar** dopuštenog maksimalnog odstupanja navedenog pod 1.1 u odnosu na podatke vektoriziranog katastarskog plana (kada nema originalnih podataka mjerenja u tehničkoj dokumentaciji), digitalni katastarski plan održava se kartiranjem novoodređenih točaka međa i drugih granica i prilagodbom prikaza okolnih katastarskih čestica.
- 2.4. Rješenje katastarskog ureda doneseno u upravnom postupku iz članka 34. Pravilnika o katastru zemljišta (NN br. 84/07 i 148/09) donosi se samo za katastarske čestice koje su predmet elaborata.

Prilog 2

3.0 Održavanje katastarskog operata (na području katastarskih čestica koje su predmet elaborata DKP nastao vektorizacijom plana grafičke izmjere i dovoljno homogen da se na njemu može primijeniti metoda preklopa uz prilagodbu prikaza okolnih katastarskih čestica)

- 3.1. Digitalni katastarski plan održava se uvijek kartiranjem novoodređenih točaka međa i drugih granica i prilagodbom prikaza okolnih katastarskih čestica.
- 3.2. Rješenje katastarskog ureda doneseno u upravnom postupku iz članka 34. Pravilnika o katastru zemljišta (NN br. 84/07 i 148/09) donosi se samo za katastarske čestice koje su predmet elaborata.

Prilog 3

4.0 Održavanje katastarskog operata (na području katastarskih čestica koje su predmet elaborata DKP nastao vektorizacijom plana grafičke izmjere i nije dovoljno homogen da se na njemu može primijeniti metoda preklopa uz prilagodbu prikaza okolnih katastarskih čestica već je potrebno primijeniti metodu uklopa uz prilagodbu prikaza okolnih katastarskih čestica)

- 4.1. Digitalni katastarski plan se održava metodom uklopa novoodređenih točaka međa i drugih granica u postojeće stanje DKP-a i prilagodbom prikaza okolnih katastarskih čestica. Osim površinskog kriterija iz članka 74. Zakona i uvjeta da su međe katastarske čestice koja je predmet izrade elaborata nesporne, dodatni kriterij koji prilikom uklapanja treba zadovoljiti je zadržavanje *stvarnog* oblika i površine katastarske čestice koja je predmet elaborata. Površine katastarskih čestica koje su predmet elaborata izračunavaju se iz novoodređenih točaka međa i drugih granica.

4.2 U strukturi zapisa točaka definiranoj Tehničkim specifikacijama za određivanje koordinata točaka u koordinatnom sustavu Republike Hrvatske iskazuju se i novoodređene koordinate i koordinate za održavanje digitalnog katastarskog plana.

4.3. Rješenje katastarskog ureda doneseno u upravnom postupku iz članka 34. Pravilnika o katastru zemljišta (NN br. 84/07 i 148/09) donosi se samo za katastarske čestice koje su predmet elaborata.

Prilog 4

Vrlo je bitno vizualno identificirati čestice čiji je prikaz poboljšán na katastarskom planu (podcrtavanje broja katastarske čestice ili neki sličan način) te na svim kopijama katastarskih planova koje se izdaju kao javne isprave uvesti legendu kojom se isto opisuje te podaci o načinu nastanka ostalog prikaza katastarskog plana i njegovim tehničkim karakteristikama.

Smatramo da je neovisno o održavanju DKP kao cjelovitog prikaza svrsishodno zasebno voditi prikaz čestica za koje je izvršeno usklađenje na području jedne katastarske općine.

Problemi kod primjena ove upute na području katastarskih općina na kojima je DKP nastao vektorizacijom planova grafičke izmjere biti će slijedeći:

- na području jedne katastarske općine ima dijelova na kojima se može primijeniti slučaj 3.0 i slučaj 4.0 a problemi će nastati prilikom rada na dijelu katastarske općine na kojem je primijenjen slučaj 3.0 i slučaj 4.0 odnosno slučaj u kojem se povezuju ta dva područja koji će zahtjevati ponovnu intervenciju na dijelu DKP-a na kojem je primijenjen slučaj 4.0.
- na području katastarske općine na kojem se primjenjuje slučaj 4.0 problem će nastati u slučaju u kojem se povezuju dva područja u kojem su korišteni različiti parametri za uklop pa će se desiti slučajevi u kojem ima previše ili premalo mjesta za ucrtavanje na DKP ili će se ponovno morati intervenirati u već poboljšani DKP što u slučaju velikog broja poboljšanja može stvoriti probleme.
- na područjima katastarskih općina na kojima je u načelu moguće primjenjivati slučaj 3.0, ali primjena istoga u slučaju susjednih malih čestica dovodi do značajne vizualne promjene susjedne čestice (zbog prilagodbe nestaje pola širine uske čestice, nestaje pola širine ucrtane zgrade na međi na susjednoj čestici, preklopom u potpunosti nestaje mala čestica) pa bi prilagodba trebala uključivati i djelomičnu translaciju kako bi se smanjio opisani efekt.
- primjena upute je praktički nemoguća za pojedinačnu katastarsku česticu jer prikaz na DKP-u niti približno ne odražava stvarno stanje kao u slučajevima kada prikaz na katastarskom planu prikazuje protezanje čestica u smjeru sjever-jug, a u stvarnosti se protežu u smjeru istok-zapad, a za rješavanje problema potrebno je u obradu uzeti šire područje od jedne katastarske čestice.
- u slučaju 4.0 potrebno je ograničiti metodu uklopa samo na translaciju jer primjena i rotacije može samo još dodatno zakomplicirati postupanje.

Zbog navedenog smatramo da je nužno dati mogućnost evidentiranja putem priloga planu za slučajeve kada nije moguće izvršiti poboljšanje DKP-a, a poboljšanje izvršiti kada se za to steknu uvjeti.